

**ИНФОРМАЦИЈА ЗА СОСТОЈБА СО ГОЛЕМА КАШЛИЦА
ВО Р.СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2024 ГОДИНА, ЗАКЛУЧНО СО 06.06.2024**

Неделни податоци

Во периодот од 31.05-06.06.2024 година пријавени се 38 нови случаи на голема кашлица, со зголемување од 26,7% споредено со претходниот седмодневен период (n=30).

Во однос на географската дистрибуција, најголем дел од случаите се пријавени во епидемијата во Скопје (n=26; 68,4%), а пријавени се и 4 случаи од Битола, 3 од Тетово и по еден од Пробиштип, Прилеп, Куманово, Гевгелија и Кавадарци (Табела 1).

Возраста на заболените се движи од 1 месец до 68 години, а најголем број на случаи се од возрасната група од 5-9 години (n=11; 28,9%).

Во однос на вакциналниот статус на заболените, 28 лица се некомплетно вакцинирани, невакцинирани или имаат непознат вакцинален статус, 5 се комплетно вакцинирани и 5 се вакцинирани согласно возраст.

Од новите 38 случаи, 6 случаи (15,8%) се хоспитализирани.

Табела 1. Географска дистрибуција на случаи на голема кашлица во РСМ, 31.05-06.06.2024

Град/ Општина	број на заболени лица
Скопје	26
Карпош	5
Кисела Вода	4
Аеродром	3
Ѓорче Петров	2
Сарај	2
Гази Баба	2
Чаир	2
Шуто Оризари	2
Центар	1
Бутел	1
Петровец	1
Студеничани	1
Битола	4
Тетово	3
Тетово	2
Желино	1
Јегуновце	1
Пробиштип	1
Прилеп	1
Куманово	1
Гевгелија	1
Кавадарци	1

Кумулативни податоци

Заклучно со 06.06.2024, во РСМ се регистрирани вкупно 699 случаи на голема кашлица, со инциденца од 38,1/100 000 жители. Тоа претставува неколкукратно зголемување на бројот на заболени во однос на изминатиот петгодишен период (2019-2023 година), кога се регистрирани вкупно 10 случаи.

Дистрибуцијата на случаите по однос на место на живеење покажува дека најголем број лица живеат во Скопје - 554 (79,3%) со зафаќање на 17 општини (Табела 2).

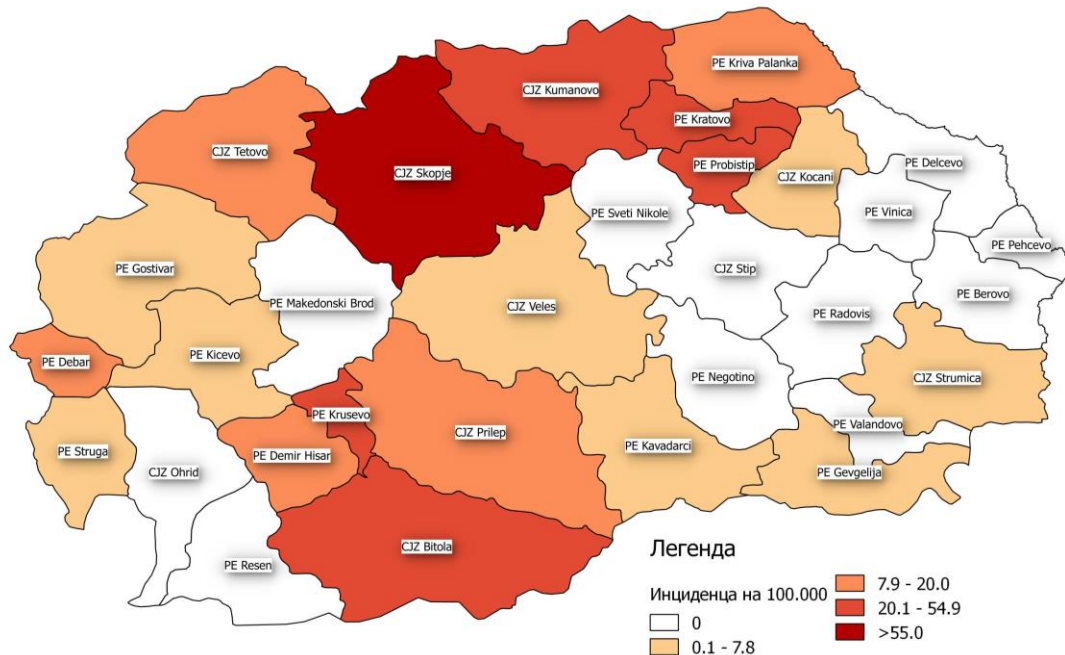
Во рамките на епидемијата во Куманово се пријавени 39 заболени лица (5,6%), а случаи се пријавени и во други 17 градови низ државата.

Табела 2. Географска дистрибуција на случаи на голема кашлица во РСМ, 2024

Град/ Општина	број на заболени лица	Град/ Општина	број на заболени лица
Скопје	554	Битола	29
Аеродром	134	Битола	28
Карпош	94	Могила	1
Кисела Вода	66	Прилеп	8
Чаир	52	Долнени	5
Центар	49	Прилеп	3
Ѓорче Петров	33	Гостивар	5
Гази Баба	29	Гостивар	4
Бутел	23	Врапчиште	1
Студеничани	22	Крива Паланка	4
Сарај	15	Кратово	4
Шуто Оризари	13	Струмица	3
Арачиново	6	Струмица	2
Петровец	6	Босилово	1
Сопиште	4	Кочани	3
Чучер - Сандево	3	Кичево	3
Илинден	3	Велес	3
Зелениково	2	Пробиштип	3
Куманово	39	Струга	2
Куманово	34	Дебар	2
Липково	5	Крушево	2
Тетово	29	Кавадарци	2
Тетово	13	Гевгелија	2
Желино	6	Демир Хисар	1
Теарце	5		
Брвеница	3		
Јегуновце	2		
Боговиње	1		

Највисока инциденца од 91,3/100.000 жители се регистрира во Скопје, а висока инциденца се регистрира и во Кратово (53,0/100.000), Куманово (31,5/100.000) и Битола (31,2/100.000). (Картограм)

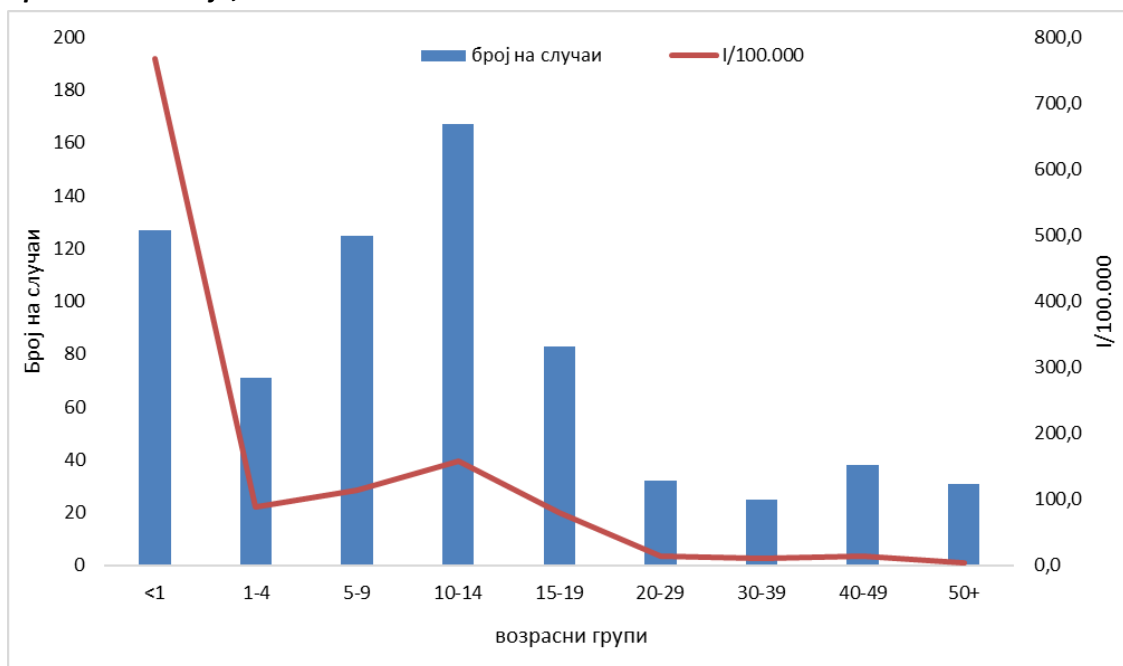
Картограм. Инциденца на 100.000 жители по ЦЗ/ПЕ, голема кашлица во РСМ, 2024

Во однос на **возрасната дистрибуција**, заболените лица се на возраст од 1 месец до 78 години (медијана 11,6 години). Најголем број заболени припаѓаат на возрасната група до 4 години (28,3%), односно 127 (18,2%) припаѓаат на возрасната група под 1 година, а 70 (10,1%) се деца на возраст од 1 до 4 години. Највисока инциденца се бележи во возрасната група под 1 година и изнесува 768,1/100.000 жители. (Графикон 1).

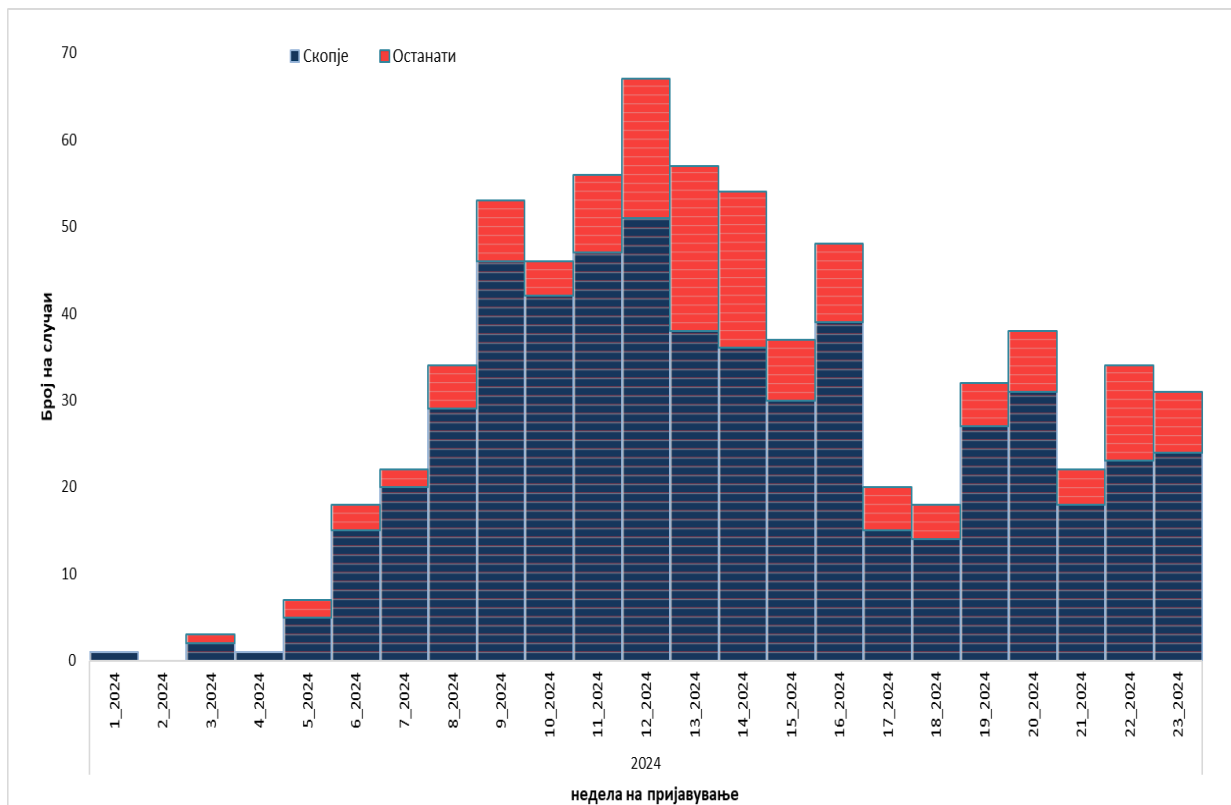
Дистрибуцијата **по пол** покажува дека 332 лица се од машки, а 367 од женски пол.

Графикон 1. Дистрибуција на заболените од голема кашлица (n=699) по возраст, во Р. Северна Македонија, 2024 година

Епидемиската крива укажува дека појавувањето на нови случаи на голема кашлица започнува во првата недела од 2024 година. Согласно податоците од евиденцијата на пријавувањето (за седмодневен период од понеделник-недела) се забележува континуиран пораст на бројот на случаи на неделно ниво, до 12-та недела. Од 12-22-ра недела, бројот на пријавени случаи флукутира.

Графикон 2. Дистрибуција на заболените од голема кашлица (n=699) според недела на пријавување (до 06.06.2024 од 23-та недела), во Р. Северна Македонија, 2024 година

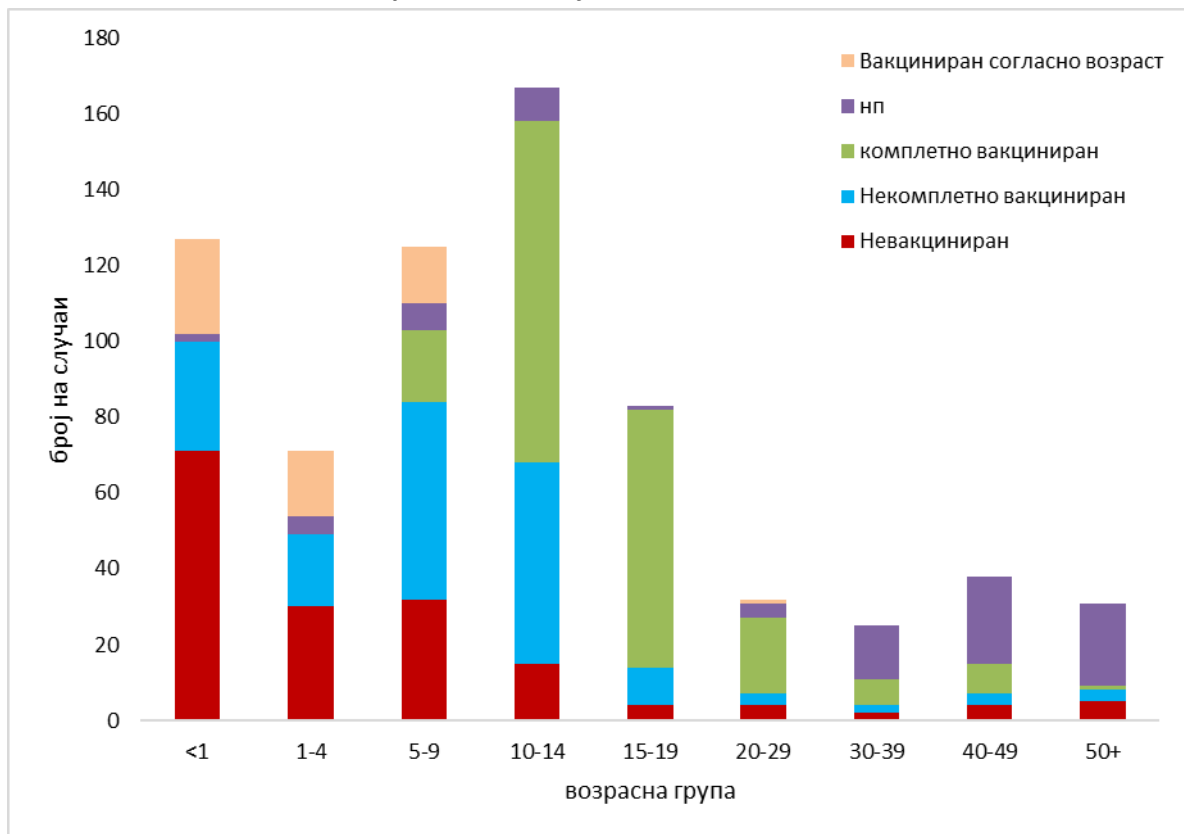

Во однос на **вакциналниот статус**, 428 лица (61,2%) од заболените не се вакцинирани, се некомплетно вакцинирани согласно возраста и Календарот за имунизација или се со непознат вакцинален статус (Графикон 3).

Комплетно вакцинирани или вакцинирани согласно возраста се 271 лица (Графикон 3).

Од случаите кои се комплетно вакцинирани (n=213), просек на поминато време од последната доза на вакцина до заболување изнесува 12,6 години (SD=8,6 години).

Графикон 3. Вакцинален статус и возрасна група на заболените (n=699) од голема кашлица во Р.Северна Македонија, 2024 година

Од заболените, **хоспитализирани** се 100 лица (14,3%) и тоа 84 (84,0%) од нив на возраст до 4 години. Најголем број од случаите (69; 69,0%) се хоспитализирани во УК за белодробни заболувања кај деца во Козле. Од вкупниот број на хоспитализирани лица, 89 се испишани. Во просек, заболените биле хоспитализирани по 9 дена.

Од вкупниот број (n=699) на регистрирани случаи на голема кашлица, лабораториски потврдени се 697 и тоа во Авицена (187), Институт за јавно здравје (175), Биотек (122), Синлаб (56), ЦЈЗ Куманово (37), КБ Систина (27), ЦЈЗ Битола (22), Лаор (19), Институт за микробиологија (18), Плодност Битола (12), Жан Митрев Клиника (11), КБ Битола (5), Ремедика (4) и Рамус (2).

Класификација на случаите:

Согласно Правилникот за критериуми за дефинирање на случаи на заразни болести (Службен весник бр.19/2018), од вкупниот број на пријавени случаи (n=699) на голема кашлица, **697 се класифицирани како потврдени случаи** (лабораториски конфирмирани), а **два случаи се класифицирани како веројатни** (има епидемиолошка врска со лабораториски потврден случај). Епидемиолошките истражувања покажуваат поврзаност на 117 случаи.

Спроведени активности за вакцинација со вакцина која содржи компонента на голема кашлица на територија на Скопје и Републиката

Согласно препораките од Комисијата за заразни болести и Институтот за јавно здравје, во периодот од 18.01.2024 досега, сите вакциналните пунктови во земјата, во соработка со епидемиолошките служби од ЦЈЗ, вршат интензивно избарување на неевидентирани, невакцинирани и некомплетно вакцинирани лица, како и на лицата кои подлежат на редовна вакцинација, со цел нивно повикување и вакцинирање согласно националниот Календар за имунизација.

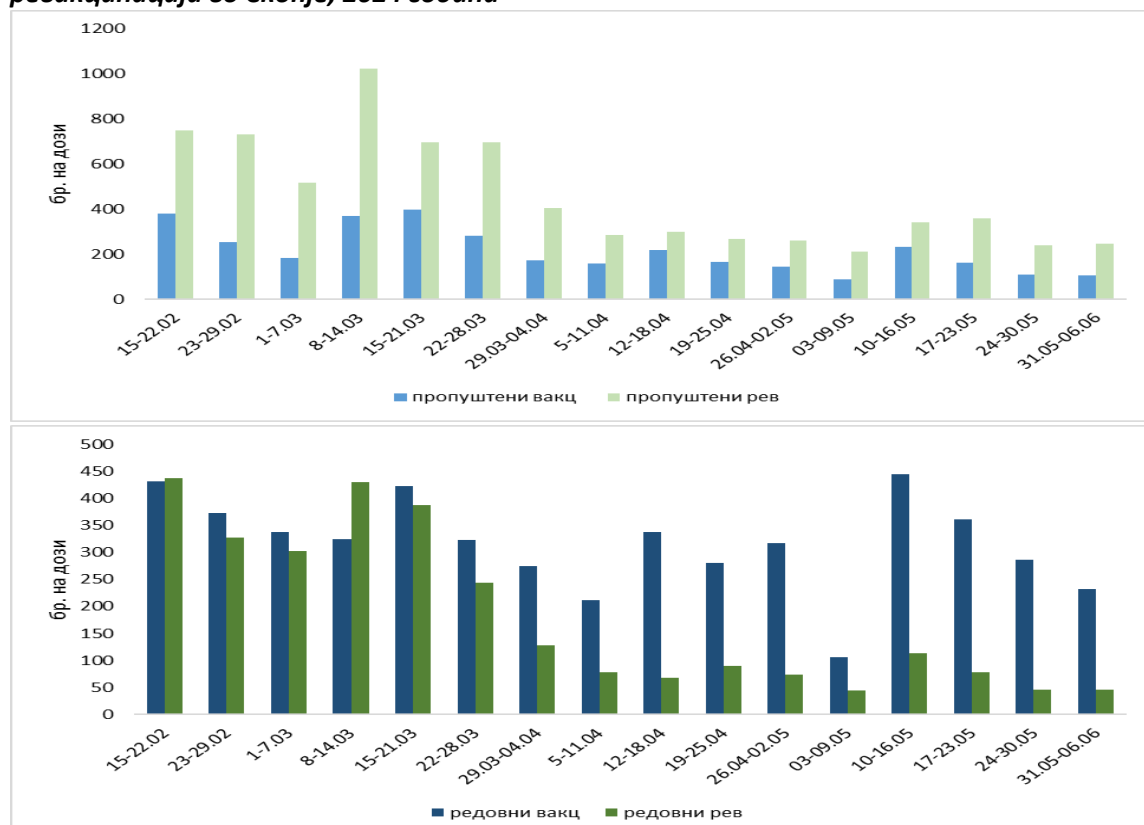
Скопје - број на вакцинирани лица од 18.01-06.06.2024

Согласно податоците доставени од ЈЗУ Здравствен дом–Скопје, од Службите за вакцинација (Гази Баба, Чаир, Карпош, Кисела Вода и Центар) беше утврдено дека се пронајдени **21.005 деца пропуштени за вакцинација. Од нив вакцинирани се 13.696 (65,2%).** Од вакцинираните, најголем број примиле I-ва ревакцина (6.423; 46,8%).

Согласно возраста и Календарот за **редовна вакцинација, вакцинирани се 14.081 деца** на возраст до 7 години, а најголем број и процент (8.988; 63,8%) од вакцинираните деца примиле I, II и III доза на примовакцинација.

Вкупниот број на дози вакцина која содржи компонента против голема кашлица, дадени како примовакцинација (I,II,III доза) или ревакцинација (I,II ревакцина) на територија на Скопје во периодот од 18.01-06.06.2024 изнесува **27.777.**

Графикон 3. Број на администрирани дози на вакцина како примовакцинација и ревакцинација во Скопје, 2024 година

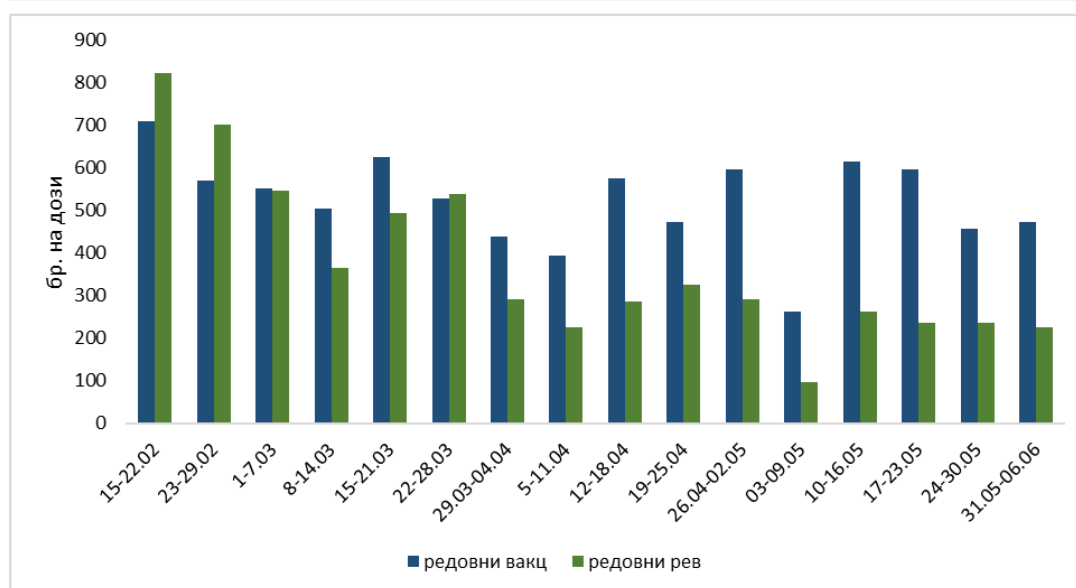
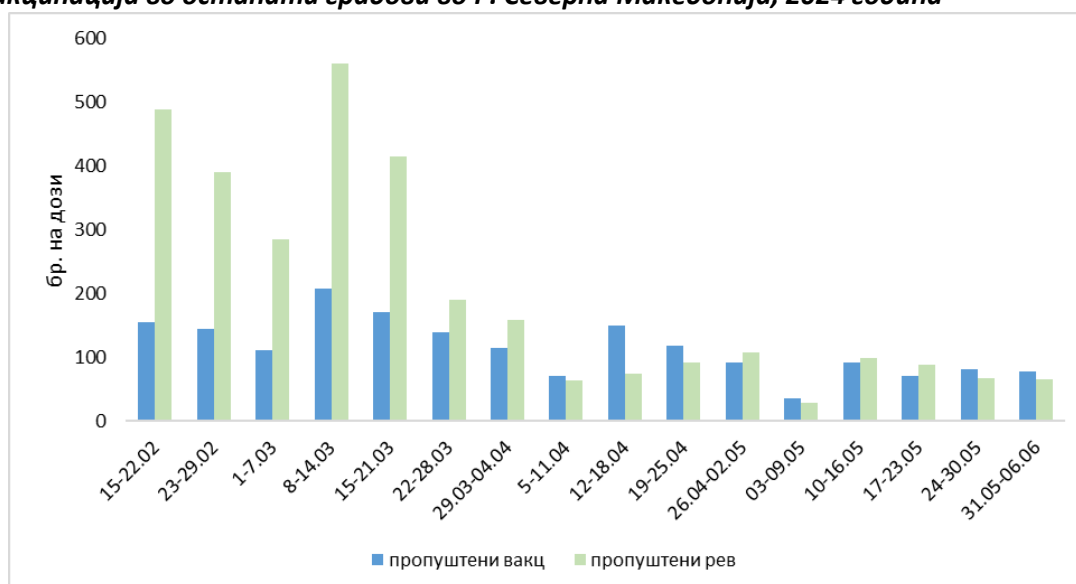
Северна Македонија (без Скопје) - број на вакцинирани лица од 18.01-06.06.2024

Од доставените податоци од Центрите за јавно здравје, пронајдени се 9.172 деца **пропуштени за вакцинација, од нив се вакцинирани 6.008** (65,5%). Од вакцинираните, најголем број и процент примиле I-ва ревакцина (2.816; 46,9%).

Согласно возраста и Календарот за **редовна вакцинација, вакцинирани се 19.154 деца** на возраст до 7 години, а најголем број и процент (10.685; 55,8%) од вакцинираните примиле I, II и III доза на примовакцинација.

Вкупниот број на дози вакцина која содржи компонента против голема кашлица, дадени како примовакцинација (I,II,III доза) или ревакцинација (I,II ревакцина) во периодот од 18.01-06.06.2024 изнесува **25.162**.

Графикон 4. Број на администрирани дози на вакцина како примовакцинација и ревакцинација во останати градови во Р. Северна Македонија, 2024 година

Заклучоци

- Во 2024 година се регистрирани 699 лица заболени од голема кашлица.
- Сè уште најголем број од заболени лица се регистрирани на територијата на Скопје (79,3%), а заболени се регистрирани во 18 други градови низ РСМ.
- Во тек се две епидемии пријавени во ниво на територијата на Скопје и Куманово.
- Најголем број заболени припаѓаат на возрастната група од 0-4 години (28,3%), највисока инциденца се бележи во возрастната група под 1 година и изнесува 768,1/100.000 жители.
- Од вкупниот број на регистрирани случаи (699), 428 случаи (односно 61,2%) не биле вакцинирани, не се комплетно вакцинирани согласно возраста или нема доказ за вакцинација.
- Од случаите кои се комплетно вакцинирани (n=213), просек на поминато време од последната доза на вакцина до заболување изнесува 12,6 години.
- Од пријавените 699 случај, лабораториски се потврдени 697 случаи.
- Од 18.01-06.06.2024, **дадени се вкупно 52.939 дози на вакцина** која содржи компонента против голема кашлица.

**Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје на РСМ**

07.06.2024